

МА ДЗИЕН ПОСВЕЩАВАНЕ

Превод от китайски: Стефан Русинов, 2014

chitanka.info

ПОСВЕЩАВАНЕ [0]

Планините се диплеха в продължение на стотици километри, безмълвни и голи под лъчите на слънцето. Едва по сумрак залезът плисна кръв върху пустите им, тръпнещи като кожа баири. Вечерното зарево в миг изчезна зад хребетите и когато между небето и земята остана един-единствен розов лъч, поех нагоре. В тези планини, издигнали се като крепостна стена, търсех добре познатото думтящо усещане за живот. И ето че то ме грабна, заля ме и остави след себе си само едно мръсно празно тяло, което руга и драпа, докато в крайна сметка не се изправих с усмивка и не се върнах на шосето.

Беше вторият ден откак напуснах Кага. Бях се отклонил от шосето, исках да изкатеря пустия хълм, за да си покажа колко глупаво нещо е животът. Какво друго ми оставаше? Цял ден обикалях — никакви пътеки, пълно поражение, на всичкото отгоре се разциврих като хлапе.

Това са слабостите на твореца, спазъм след спазъм. В платата всяка тревичка е просмукана с религия, няма граница между човек и дух, легенди и митове се смесват в едно. Има мъки, които съвременният цивилизован човек няма как да проумее. И фактът, че днес пиша тази история, навярно е началото на забравата.

Намериха я на деветия ден след смъртта на тулку Тензин Уангду. Беше се родила точно девет дни по-рано, кокореше се и оглеждаше хората и нещата наоколо. Къщата беше от кирпичени тухли. Едно кандило осветяваше няколкото шарени дрипи върху майката. Беден дом. Жената чу, че навън се шуми и пъхна малката в един кожух. Хората внезапно задръстиха входа, приличаха на черно стадо. Майката

се изправи, приближи се и покани гостите — все височайши, до един ламы в манастира Тенпа, начело с ритуалмайстора Сонам Сунгма.

Той каза:

— Разправят, че детето ти е родено преди девет дни.

Майката отвърна:

— Така е.

Ламите веднага събраха ръце и замълвиха сутри. Сонам Сунгма изпрати човек да съобщи, че тулкуто се е преродил тук. Попита: момче или момиче? Как се казва?

— Сангсанг Дролма.

— Отсега нататък ще е Сангсанг Таши^[1] — заяви Сонам Сунгма.

Сетне проведеха тържествен ритуал по случай прераждането на тулкуто и Сангсанг Таши, заедно с цялото си семейство, се премести в манастира Тенпа.

На петнайсет години Сангсанг вече беше прочела *Петте велики писания* и посещаваше медицинското училище. Преди няколко месеца излезе от манастира за първи път в живота си, за да отиде пеш дотам, отне ѝ около час. Не позволи да я придружат, защото предположи, че по пътя ще има възможност да си премисли разни неща. През последните месеци често я тревожеше някакво неизразимо усещане. Целият ѝ живот досега се състоеше в ограмотяване, наизустяване на свещени текстове и занимания с йога. Всъщност тя редовно бе изминавала половината от пътя до медицинското училище — той понякога дори я стряскаше насън. От вратата на стаята ѝ за медитация надолу по хълма водеше лъкатушна каменна пътечка, от двете страни на която бяха другите монашески училища; след завоя се стигаше до висока червена стена — оттатък се намираше сърцевината на манастира, където се извършваха приношенията за Шакиямуни и шестнайсетте бодхисатви. Току под червената стена минаваше пътят, по който поклонниците обикаляха и повтаряха сутри — една старица с молитвен барабан^[2] в ръка ситнеше по него от над двайсет години и се молеше да се прероди в мъж. Видеше ли Сангсанг Таши, тя се просваше и почваше да удря чело в земята.

Срещу червената стена беше масивната врата към дома на гекото, пред която често се гонеха и чифтосваха кучета. Още малко по-нататък, отдясно, се виждаше шосето, което водеше към главния вход на Тенпа. При изнасянето на тханката с Буда^[3] то се изпълваше с

тълпи от поклонници; идваха и търговци, които разпъваха палатки навсякъде. Между тях и малките тухлени къщи зидари и просяци струпваха от камънака временни заслони. Сангсанг Таши често дохождаше да си купува гривни и обеци от индийските търговци.

За медицинското училище се свиваше вляво, след манастирската порта. До него водеше пътека сред нивите с елда и грах. Между ниските върби от двете страни растяха туфи горуха; в ранните утрини се носеше дъх на плюскавичета. Тя често спираше тук и се обръщаше да погледне Тенпа в целостта му. Терасата за разпъване на големия портрет на Буда беше на най-високото място в манастира, навърх хълма, на издигнато и чисто, където не прелиташе и прашина. Като задухаше вятър, се чуваше плющенето на молитвените знамена по покривите — звук на раздиращ се плат. По продължението на планината бяха наредени стотици скални постници. По-нататък пътеката минаваше през ручей, който се спускаше по склона и се вливаше в проблясващата отдалече река Нянг. Отвъд него беше медицинското училище.

Всеки път щом стъпеше на тази пътека, Сангсанг Таши забравяше, че е тулку, че е прероденият Тензин Уангду и че не е мъж. Въздухът в полето я замайваше. Обичаше да застава на дървения мост и да гледа как водата люшка водораслите. Зад Нянг стърчаха пусти бърда.

Утре щяха да ѝ устроят тържествения ритуал по ваджра^[4] посвещаването. Този път буда Амиабха щеше окончателно да я изчисти от алчност и завист и това щеше да е последното ѝ посвещаване, преди същината на Буда да се прояви в нея. Беше есен и от планината прииждаха поклонници, за да приветстват тулкуто след ритуала и да вземат участие в раздаването на подаяния. Сангсанг не се вълнуваше от тези работи, тя просто искаше да остане сама и да си помисли.

Пристигна в медицинското училище както винаги. Главната зала беше притихнала като празна, а в центъра ѝ лежеше труп. Днес учителят щеше да говори за разположението на каналите, ветровете и чакрите в нетленното тяло. Точно това искаше да научи тя, възможно най-скоро. Учителят изчака един послушник да подреди олтара и чак тогава взе ножа. Първо разпори гърдите, изрови основните органи и ги постави на масата, след което повдигна сърцето и посочи къде се

намира вътрешното око. Смрад прииждаше на талази и на Сангсанг Таши ѝ се гадеше. Беше единствената жена тук, но и нейната глава бе обръсната. До нея седеше Гелег Пелджор. И той като останалите десетина монаси гледаше учителя съсредоточено. Гелег Пелджор бе геше^[6] от манастира Панам и вече познаваше *Калачакра*^[7] *мантра*^[8], бяха го пратили тук на усъвършенстване. Сангсанг свикна в час да сядат близо до него.

Учителят накара учениците си да затворят очи, да се концентрират и да се опитат да видят мислите му. Не след дълго четирима съобщиха, че са ги видели. Учителят попита Сангсанг Таши. Тя беше най-малката, при това тулку. Сангсанг веднага изпадна в транс, но тъй като се занимаваше с йога едва от шест години, вътрешното ѝ око още недовиждаше. Замълви мантра^[9], съсредоточи се върху идама^[10] си, овладя пулса си, но така и не различи капките на своето ваджра тяло^[11]. Внезапно почувства парене в пръстите на краката, топлината бавно се намота на топка и от нозете ѝ се вдигна до вътрешното око. Тя веднага изрече мантра за прочистване на тялото и укрепване на съзнанието, настрои вътрешния си поглед и постепенно провидя в ума на учителя ледена река, а сред ледовете ѝ — самата себе си, чисто гола. Върна се в съзнание и разказа всичко на учителя. Той ѝ рече:

— Това, което си видяла в ума ми, аз видях в твоя. Но окото към бъдещето и вътрешното око не са едно и също.

Сетне бръкна в черепа на трупа през слепоочието.

Сангсанг беше много объркана. Учителят не ѝ обясни защо се беше озовала в реката — това нейното бъдеще ли беше? Стана ѝ странно, че гола изглежда по този начин, като кхандрома^[12] от будистките картини. В този момент учителят извади един хрущял изпод хипофизата и каза:

— Ето го окото към бъдещето. След дългогодишна подготовка ще се научите как да го ползвате, за да различавате скритите болести в телата на хората, както и демоните около нас. Преди малко видях Сангсанг Таши в замръзналата река: това е едно от шестте лишения, които тя ще трябва да избере по време на гадаенето по звездите вдругиден, за да изпита трите страдания^[13].

Сангсанг Таши слушаше.

— С твоите умения по йога можеш да издържиш в студената вода три дни без щета — добави учителят.

Сангсанг съвсем се смути. Ледената река бе много далеч, тя само я беше виждала от баира. Беше способна да изкара няколко дни в сняг и да не усети студ, но какво ли щеше да е във водата? Сети се за паренето в пръстите на краката си преди малко — то не беше дошло от собственото ѝ тяло. Огледа се и видя аурата, която още трепкаше в косата на Пелджор. Усмихна му се. Разбра, че в йогийската си вещина Пелджор е задминал учителя. Просто не го беше показвал.

Вдигнал хрущялчето, учителят рече:

— Това е човек, непознал света и изживял живота си безразборно, затова хрущялът е жълт. Ако постигнете просветление, вашият ще стане прозрачен. Практикуването на всички форми на будизма, и дзен, и тантрическият, в крайна сметка зависят от този хрущял, единствено той ще ви позволи да видите света на Буда, да проясните очите и сърцата си, да вникнете в духа на нещата. — Извади едното око с ножа, проби го и докато гледаше мътната течност, която изтичаше от него, добави: — Обикновените хора гледат нещата с ето това око и понеже то е в същността си мътно, попадат в клопката на петте отрови и остават неспособни да виждат ясно и да прозрат нещата.

Сангсанг Таши гледаше втръчено полуразчленения труп. Човек на средна възраст с едри бели зъби; около изложените му на показ вътрешности хвърчаха мухи.

На следващия следобед Сангсанг медитираше сама в стаята си. Връщаше се от посещение при тежко болната си майка. През последните месеци приложи всичко научено в медицинското училище в опит да я излекува, но напразно. Преди няколко седмици прехвърли част от болестта ѝ в тялото на едно куче, което скоро умря. Но нейният учител ѝ каза, че всяко същество притежава душа и болестите не бива да се прехвърлят току-така. Представи си как майка ѝ гасне и това отново вся смут в сърцето ѝ. Утре беше денят на посвещаването, най-тържествената церемония, която се устройваше в манастира, откакто познаха в нея преродения тулку. Мислите ѝ обаче бяха другаде. Тя видя, че във всички отделения са сменили молитвените знамена,

извикали са човек да поправи дългите дунгчени^[14], на които никои не беше свирил от повече от десет години, и няколко монаси ежедневно се упражняваха на тях. Залите бяха изпълнени с кандила, които светеха денонощно. Сангсанг изпитваше огромно безпокойство и се беше втренчила в кандилото пред себе си.

В средата на храмовия двор бе подготвена платформа за мандала със статуйки на Буда и различни приношения — органите на дисектираното тяло от медицинското училище бяха най-отгоре, червата бяха измити и поставени в златна купа. Отдолу бяха постлани няколко ката черги за кармамудрата^[15], а четири кадилници вече разпръскваха благовония. Покрай изрисуваните стени имаше червени покривки, отрупани с кандила.

Ваджра посвещаването както винаги щеше да бъде изпълнено от управителя Тензин Вангял. Като си помислеше, че трябва да встъпи с него в единението на телата кармамудра, Сангсанг се задушаваше. Долавяше, че Вангял я мрази — не му се нравеше, че по-големият му брат се е преродил в нея. Но нали беше отличен познавач на тайните учения... Тъкмо той я беше напътствал в усвояването на будистките писания, както и в посвещаването със стомната. В този момент тя си припомни лицето на управителя. Множеството бръчки по челото се разиграваха, когато погледнеше някого. Очните кухини сякаш бяха твърде малки за изхвъркналите му очи. Беше необикновено висок и масивен.

Тя пак се сети за стенописа в храма, на който Ваджрапани бе кръстосал крака за медитация, а в скута му, в кармамудра с него, седеше неговата спътница. Утре тя щеше да изглежда точно така — обкрачила тялото на седналия мъж. Едно първично, влажно и топло усещане внезапно се надигна в нея. Мерна й се сериозното лице на Тензин Вангял. Сангсанг веднага се отърси от виденията си и като повтаряше мантрата на Шакиямуни, се съсредоточи върху жизнения вятър в сърцето си. Три кхандроми се явиха пред нея и й казаха, че утре в тялото на управителя ще се впълти самият Ваджрапани, а докато изчезваха, тази с червената роба дори се обърна и й се усмихна. После изникна идамът й Манджушри и седна срещу нея на мандалата. Горещина заливаше тялото й, капките жизнена енергия блестяха в сърцето й като фенери. Ханшът, бедрата, коленете, стъпалата — всичко олекна като перушина. И точно тогава Сангсанг неочаквано видя

образа на Гелег Пелджор, почувства се гола и засрамена и мигом прекъсна медитацията.

За да преодолее объркването, помъчи да си се представи като Манджушри^[16], заобиколена от четирима бодхисатви пазители, но не успя да види себе си в своя идам. Главата ѝ бръмчеше, дори външните звуци отекваха в сърцето ѝ. Нямаше как, пак прекъсна медитацията и се замисли върху думите на трите кхандроми. Отвън се донасяше ароматът на пържени тестени хапки. Сангсанг изведнъж огладня и почука по дървената риба^[17]. Прислужницата влезе и тя ѝ заръча да донесе чаша маслен чай и да затвори вратата.

Вече беше нощ. Втренчена във фитила на кандилото Сангсанг се опитваше да предвиди как ще изглежда на следващия ден. Като си представеше, че ще лежи чисто гола, сърцето ѝ подскочаше от ужас. Опита се да отхвърли скверните мисли, но каквото и да правеше, не съумяваше да се върне към медитацията си. Не я свърташе. За първи път през всичките тези години не успяваше да се съсредоточи. Напрегна се от мисълта, че в момента нарушава будисткия си обет. Запали двете кандила, които току-що бе изгасила, и занарежда мантрата на петимата велики бодхисатви. После малко по малко си възвърна самообладанието.

На сутринта се събуди рано и с цялото си тяло усети, че е жена. Навън небето още тъмнееше. Малко преди съмване почувства, че кръвта тече спокойно в жилите ѝ, гърдите ѝ пулсират, притиснати под долната дреха, а бедрата, тазът и мекият ѝ корем са гладки и влажни. Седна. Жената в тялото ѝ се разбуждаше едва усетно. Изведнъж си спомни, че след малко трябва да се покаже гола пред всички, и нервно се обгърна с ръце, зъбите ѝ затракаха. Небето навън премина от лилаво в синьо, после просветля.

В храмовия двор се тълпяха няколкостотин монаси, искряха фойерверки, дунгчените пригласяха на тъпаните, камбаните и цимбалите.

Сангсанг Таши, наметнала монашеска роба, с гердан от червени мъниста на врата, пристъпи към центъра на чергата, седна в поза лотос срещу Тензин Вангял, постави ръце с дланите нагоре върху коленете си и заизрича мантрата на петимата велики бодхисатви.

Беше много тревожна, ръцете ѝ трепереха, от притеснение стъпалата ѝ се притискаха силно във вътрешната част на бедрата... В момента, в който дунгчените протръбиха отново, тя беше във възможно най-неподходящото за медитация състояние. Веднага занарежда мантра за изпадане в покой, но обърка думите.

Нямаше време. Отвори очи и видя как Тензин Вангял сваля робата си и се приближава към нея. Очите ѝ проблеснаха умолително. Разтреперена, тя го остави да я притисне върху чергите и веднага ѝ призля от острата болка между бедрата и задушавачата тежест на тялото върху нея. Почувства как жената, която се бе събудила в нея тази сутрин, в миг бе разкъсана на парченца.

*Почувства как жената, която се бе събудила в нея тази сутрин, в миг
бе разкъсана на парченца...*

Първото, което усети, когато сетивата ѝ се възвърнаха, беше
потта по гърба и врата си. Вече не я болеше и тя се движеше заедно с

тялото върху себе си. Сякаш пропадеше в черна дупка; от време на време сърбеж полазваше бедрата ѝ и продължаваше нагоре. В черната дупка тя бе сама, което я успокои за малко.

Изведнъж се сети, че участва в кармамудра и трябва да използва ветровете, каналите и капките си, за да открие мъдростта в тялото на Тензин Вангял — едва тогава щеше да постигне будисткото единство на мъдрост и състрадание. Сети се, че трябва да освободи вятъра на мъдростта в себе си, но Вангял я изправи, уви единия ѝ крак около кръста си и след поредния му тласък тя пак забрави чакрите.

Чувстваше как вехне и се спаружва, как Вангял като магнит изтегля жизнените сили от костите ѝ. Рухна. Не беше на себе си, остави се изцяло на волята на управителя. Тензин Вангял пак седна в поза лотос, придърпа я в скута си и тя, точно като кхандромите от стенописите, изкусно обви кръста му с крака. Усети как гърдите ѝ, наедрили едва тази сутрин, се съсухрят като на старица. Болката под корема и онова усещане, което ускоряваше дишането ѝ, започнаха да се изместват от долната към горната част на таза и се покатериха по гръбнака.

Отвори очи. Слънчева светлина беше заляла цялата площадка. Наоколо се кълбеше зеленикав дим и през него тя видя върху лицето на Буда Шакиямуни да проблясва златна усмивка. Извърна се от вонящата уста на Вангял и сред множеството голи глави забеляза Гелег Пелджор. Бързо зажумя, зарови лице в гърдите на Вангял и здраво стисна зъби.

Посвещаването приключи едва по обяд.

Събуди се свита като куче върху чергите, тялото ѝ беше подгизнало от пот и още се тресеше в конвулсии. Внезапно се сети за умиращата си майка.

Дойдоха две монахини, вдигнаха я, донесоха златна купа с вода и избърсаха следите от кръв и пот по тялото ѝ. Не можеше да помръдне, не усещаше краката си.

Когато се изправи, дунгчените зазвучаха в един глас, разнесоха се будистки напеви, които се смесиха с дима и с плача на свирките. Златната купа бе положена върху мандалата като дар за боговете. Тензин Вангял вече се беше облякъл и седеше с лъснало, зачервено лице върху една възглавничка. Сангсанг чакаше с омекнали колене края на церемонията. Осъзна, че уменията по йога, усвоявани толкова

години, са напуснали тялото ѝ. Но обстоятелството, че е жена, че всичко в това тяло е единствено и само женско, вече не я учудваше.

Сангсанг Таши умря вечерта на втория ден от изпитанието си в ледената река.

Ритуалът повеляваше тя да медитира насред мразовитите води в продължение на три дни — и същината на Буда щеше да се прояви в нея. Трима ламы се редуваха да бдят наблизо и да трошат леда, който стягаше врата ѝ. Тя повтаряше заклинанието за извикване на огън в тялото, което толкова добре ѝ се удаваше преди, но така и не успя да го възстанови в себе си.

На третия ден, малко преди да се съмне, ритуалмайсторът Сонам Сунгма се отдели от лагерния огън, стъпи върху леда, приближи се внимателно и зърна тялото на Сангсанг Таши бавно да потъва. Издърпаха я отгоре и видяха, че е станала прозрачна като леда, а по коленете, където я бяха хапали рибите, няма и следа от кръв. Очите ѝ бяха полуотворени, както когато се упражняваше в хранене със светлина от слънцето.

Групата по посрещането на тулкуто пристигна по видело. Ламите бяха облечени в празнични одежди, конете бяха окичени с шарена коприна. За тях нямаше значение дали тулкуто е мъртва, или жива. Наобиколиха Сангсанг Таши и позяпаха известно време. Тя лежеше вкочанена върху леда, а слънцето я осветяваше — ни топло, ни студено. В прозрачното ѝ тяло се виждаха всички органи. Една рибка, която някак се беше вмъкнала в нея, плуваше насам-натам из вътрешностите ѝ.

Черепът на Сангсанг Таши сега е у мен. Продавачът ми каза, че го е наследил от працядо си. На младини працядото учил магии в медицинското училище към манастира Тенпа. Там ползвали черепа на Сангсанг като свещен съд, и то само за най-важните ритуали. Сега е покафенял. Кой знае в какъв момент са го пукнали отляво и цепнатината се е напълнила с мръсотия. Шевовете му криволичат като кардиограми. Според един приятел, лекар, това означава, че жената още не е била напълно развита. Отстрани на черепа има месингови

инкрустации. Продавачът ми поиска петстотин юана, успех да се спазаря за сто. Ако някой има излишни долари, да ми се обади. Парите от продажбата ще ми стигнат да обиколя целия Североизток.

---

[0] В тантрическият будизъм посвещаването е ритуал, чрез който ученикът, направляван от своя ваджра учител, минава на следващ етап от усъвършенстването си и добива правото да медитира над определено божество, да изрича неговата мантра, да рецитира свързаните с него свещени текстове. Първата инициация е „на вазата/стомната“ (в края на всяка от частите ѝ ученикът отпива вода от благословена стомна), следващите — „на тайната“, „на мъдростта“, „на словото“. — Б.р. ↑

[1] Таши/Граши е популярно тибетско име, което означава „късмет“, „нещо благоприятно“. — Б.пр. ↑

[2] Цилиндър с дръжка, върху който обикновено е изписана мантрата *Ом мани падме хум* — смята се, че при всяко негово завъртане се постига същия ефект като от устното ѝ изричане. — Б.пр. ↑

[3] Тханка (от тиб. „свитък“) е рисувано върху плат изображение на будистко божество или на самия Буда. На определени празници от манастирите се изнасят гигантски тханки и се разпъват на открито. — Б.р. ↑

[4] Ваджра — ритуален жезъл, широко употребяван в тибетските будистки церемонии; символ на Ваджраяна^[5]. — Б.пр. ↑

[5] Ваджраяна, или тантрически будизъм — направление в махаяна (едно от двете големи разклонения на съвременния будизъм), раздробено на свой ред на фракции, една от които е основаната през XIV в. „школа на жълтите шапки“ Гелуг (традицията на *далай лама* води началото си именно от нея). „Ваджра“ („мълния“ или „диамант“ на санскрит) обозначава същественото и нерушимото в човека, за разлика от погрешните представи, които той храни за себе си, „-яна“ е методът за духовен преход до това безценно човешко ядро. — Б.пр. ↑

[6] Геше — академична степен в тибетския будизъм, подобна на докторантурата: предполага дългогодишно обучение по строго определена програма в много части, дава се само на монаси (от 2012 г. и на монахини). — Б.пр. ↑

[7] Калачакра („колело на времето“, санскр.) — във Ваджраяна: ученията и медитационните практики, съдържащи се в текста Калачакра тантра. — Б.пр. ↑

[8] Тантра — свещените писания в основата на редица езотерични практики в будистката традиция, включително и тези на Ваджраяна. — Б.пр. ↑

[9] Мантра — стих, заклинание, молитва, свещен текст, който има способността да влияе на духа както на смислово, така и на чисто звуково ниво. ↑

[10] Идам — сравним с ангела хранител, божеството покровител или тотема в други религиозни системи: духовен обект, около който човек съсредоточава медитацията си във Ваджраяна. Индивидуален за всеки и най-често избран сред персонажите от будисткия пантеон. ↑

[11] Чакра („колело“, санскр.) — енергиен център в тялото, средоточие на важни душевни и физически функции. Чакрите са хиляди, като основните няколко са разположени по протежението на гръбнака и в главата и съответстват на различни стихии, цветове, мантри и пр. Във Ваджраяна има три обекта на медитация, свързани с т.нар. „ваджра тяло“ (нематериалното, енергийно съответствие на реалното тяло): „каналите“, „капки“ и „ветрове“. Във ваджра тялото капките представляват точки жизнена енергия, която ветровете разнасят по каналите, които, на свой ред, са три — централен, ляв и десен, с шест основни „колела“ (енергийни завъртания, чакри): на темето, гърлото, сърцето, пъпа, половия орган и „тайното място“. — Б.пр. ↑

[12] Кхандрома („вървяща по небето“, тиб.) — женски дух, често изобразяван в скута на мъжко божество в типичните за тибетския будизъм картини на мистично съвкупление между мъдростта и състраданието „ябюм“ (букв. „баща-майка“, тиб.). Същото като „дакини“ на санскрит. — Б.пр. ↑

[13] В будизма страданието (дукха на санскрит) е в основата на съществуването и се дели на три категории: от физическа болка; от неудовлетворение; от непостоянството на всичко съществуващо. — Б.р. ↑

[14] Дунгчен, или тибетски рог — много дълъг метален духов инструмент с дълбок, мощен звук, широко използван при будистките церемонии. — Б.р. ↑

[15] Кармамудра — ритуален сексуален акт във Ваджраяна, извършван с реален или въображаем партньор. — Б.пр. ↑

[16] Манджушри („нежна слава“, санскр.) — сподвижник на Буда Гаутама, възплъщение на висшата мъдрост, който заедно с Авалокитешвара и Ваджрапани е един от тримата главни бодхисатви във Ваджраяна. Изобразява се с пламтящ меч в дясната ръка: с него разсича невежеството. — Б.пр. ↑

[17] Дървената риба е кух перкусионен инструмент, изписан със заклинания, който се удря със специална удебелена в края пръчка; типичен будистки предмет със стилизирана форма. — Б.р. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.